

Granskning av Stiftelsen Högskolan i Jönköpings ansökan om tillstånd att utfärda doktorsexamen inom området tillämpad klinisk vetenskap

Uppdraget

Stiftelsen Högskolan i Jönköping har den 14-03-2022 ansökt hos regeringen om tillstånd att utfärda doktorsexamen inom området tillämpad klinisk vetenskap. Vi, professor Per Alstergren, Malmö universitet, professor Fredrik Elinder, Linköpings universitet, medicine doktor och enhetschef Parvin Tavakol Olofsson, Karolinska institutet, doktorandrepresentanten Anja Pedersen, Sveriges lantbruksuniversitet samt arbetslivsföreträdaren docent John Bratel, Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet, har fått i uppdrag av UKÄ att granska ansökan.

Bedömning

Vår bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen samt utifrån de krav som finns sammanställda i *Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen*. Uppdraget ligger inom ramen för det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning (*Nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning. Redovisning av ett regeringsuppdrag, Rapport 2016:15*). Underlag för bedömningen har varit Stiftelsen Högskolan i Jönköpings ansökan om examenstillstånd samt intervjuer som genomfördes den 10-10-2022. Vid detta tillfälle genomfördes gruppvisa samtal med högskolans ledning, institutions- och utbildningsledning, doktorander samt lärare. Vår bedömning redovisas i bilaga 1. Bedömningen sammanfattas i ett samlat omdöme med motivering.

Bedömargruppens preliminära yttrande har skickats till lärosätet på delning, för att påpeka eventuella sakfel. Delningstiden var tre veckor. Det svar som lärosätet inkom med framgår av bilaga 2. Vi har tagit del av lärosätets svar, och i de fall där vi gjort bedömningen att det varit relevant har ändringar gjorts i yttrandet.

De sakkunnigas rekommendation

Vi föreslår att UKÄ till regeringen föreslår att inte ge Stiftelsen Högskolan i Jönköping tillstånd att utfärda doktorsexamen inom området tillämpad klinisk vetenskap.

De sakkunniga

Per Alstergren
Parvin Tavakol Olofsson
Anja Pedersen

Fredrik Elinder
John Bratel

Bilaga 1

De sakkunnigas motiveringar

Lärosäte	Examenstillstånd	ID-nr
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	Tillämpad klinisk vetenskap - doktorexamen	A-2022-03-5318
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar</p> <p>Område</p> <p>Omdöme: Inte tillfredsställande</p> <p>Motivering: <i>Angiven examen är reglerad och ryms inom examensordningen. Områdets omfattning och avgränsning är rimlig och ändamålsenlig.</i></p> <p>Ansökan från lärosätet om tillstånd att utfärda examen på forskarutbildningsnivå avser området tillämpad klinisk vetenskap. Initialt planeras forskarutbildning inom forskarutbildningsämnet Klinisk behandlingsvetenskap. Utbildningen ska omfatta 240 högskolepoäng. Kursdelen utgörs av 45 högskolepoäng som innefattar både obligatoriska och valbara kurser. Avhandlingsdelen utgör resten. Hänvisningar i den allmänna studieplanen sker till den examensordning som reglerar utbildning på forskarnivå.</p> <p>Det föreslagna forskarutbildningsområdet tillämpad klinisk vetenskap täcker enligt bedömargruppen stora delar av det som Universitetskanslersämbetet (UKÄ) och Statistikmyndigheten SCB klassificerar som klinisk medicin men till mindre del det som klassificeras som hälsovetenskap eller annan medicin och hälsovetenskap. Området täcker till ingen eller mycket ringa del det som klassificeras som medicinsk bioteknologi eller medicinska och farmaceutiska grundvetenskaper. Det i ansökan beskrivna området tillämpad klinisk vetenskap är alltså en delmängd av det som UKÄ och Statistikmyndigheten SCB klassificerar som medicin och hälsovetenskap. Mot bakgrund av detta anser bedömargruppen att områdets omfattning och avgränsning är rimlig och ändamålsenlig, men att den exakta ordalydelsen i områdets benämning är oklar. Ordet "tillämpad" i områdets namn menar bedömargruppen inte tillför något, eftersom all klinisk vetenskap på ett eller annat sätt är tillämpad. Bedömargruppen föreslår att områdets namn ändras till "klinisk vetenskap".</p> <p><i>Området relaterar inte till lärosätets utbildningar på ett övertygande och rimligt sätt. Området utgör inte en trovärdig vetenskaplig helhet, där delarna stödjer helheten och varandra.</i></p> <p>En forskarutbildning inom tillämpad klinisk vetenskap kräver studenter med minst 240 högskolepoäng inom relevant utbildningsområde. Eftersom den ursprungliga ansökan saknade information om lärosätets magister- och masterutbildningar efterfrågades det. Lärosätet kompletterade ansökan med "Lista över magister- och masterutbildningar som ges vid Hälsohögskolan, Jönköping University" som tar upp 14 olika utbildningar. Under intervjun framgick det att ingen av dessa 14 utbildningar har någon direkt koppling till det nya ämnet men att de utbildningar som är relevanta för det sökta forskarutbildningsområdet är magisterutbildningen inom oral hälsa och inom ortopedprogrammet. De flesta andra magister- och masterutbildningarna som lärosätet ger ligger inom omvårdnad och närliggande områden. Även om doktorander kan tänkas komma att rekryteras från exempelvis specialistsjuksköterskeutbildningarna framgick det tydligt vid intervjun att omvårdnad inte ska ingå i forskarutbildningsämnet Klinisk behandlingsvetenskap. Med tanke på att antalet studenter per utbildning är lågt, med omkring tio studenter per år, kommer underlaget till den ansöka</p>		

Datum
2023-01-13Reg.nr
42-00194-22

forskarutbildningen att enligt bedömargruppen vara mycket litet.

Bedömargruppen anser också att relationen mellan det tilltänkta forskarutbildningsämnet Klinisk behandlingsvetenskap och det övergripande området tillämpad klinisk vetenskap är otydlig. Det är nämligen svårt att utifrån underlaget få en klar bild över skillnaden mellan forskarutbildningsämnet och området för forskarutbildning då dessa förefaller innefatta i princip samma inriktningar och vetenskapsgrenar, fastän lärosätet i ansökan antyder att fler forskarutbildningsämnen sannolikt kommer att inrättas inom ramen för det tilltänkta området. I vilket fall anser bedömargruppen att nuvarande utbildningar på avancerad nivå vid lärosätet inte utgör en övertygande rekryteringsgrund till den planerade forskarutbildningen.

Forskning inom området är inte av sådan kvalitet och omfattning att forskarutbildning kan bedrivas på en hög vetenskaplig nivå.

Bedömargruppen anser att antalet forskare som har lyckats erhålla större forskningsbidrag i nationell konkurrens är en relevant indikator på forskningens kvalitet och omfattning. Ett annat mått på forskningen kvalitet och omfattning är antalet artiklar i högt ansedda tidskrifter under en viss tidsperiod (exempelvis 2015–2021) där de listade möjliga huvudhandledarna är förste- eller sisteförfattare.

Från de detaljerade CV:n som bilagts ansökan och information som gavs vid intervjuerna framgår att endast tre av de 27 listade huvudhandledarna har större externa forskningsmedel för pågående projekt erhållna i nationell konkurrens som huvudsökande – två från Vetenskapsrådet och en från Familjen Kamprads stiftelse. I ett av fallen utgår dock ansökan från Lunds universitet och i ett annat är huvudsökanden 68 år. Bedömargruppens uppfattning är att det sammanlagda antalet bidrag erhållna i nationell konkurrens inom det ansökta forskarutbildningsområdet är tydligt under vad som är önskvärt.

Från nämnda CV:n framgår även att hälften av de tänkta huvudhandledarna publicerar färre än en artikel per år som förste- eller sisteförfattare. Även om måttet antalet artiklar per år inte säger något om kvaliteten på forskningen, har bedömargruppen inte kunnat identifiera många artiklar som har publicerats i högt ansedda tidskrifter. Bland den övriga hälften som alltså publicerar fler än en artikel per år som förste- eller sisteförfattare dominerar forskare med en profil som passar bättre in på Hälsohögskolans redan befintliga forskarskola som innefattar gerontologi, psykologi, omvårdnad, hälso- och vårdvetenskap och handikappvetenskap. Sammantaget anser bedömargruppen att den sammanlagda vetenskapliga kompetensen är för låg för att en forskarutbildning av hög kvalitet ska kunna säkerställas inom det sökta forskarutbildningsområdet.

I ett rikstäckande perspektiv finns ett allmänt intresse av att examen får utfärdas.

För utveckling av hälso- och sjukvården anser bedömargruppen att det är av vikt att forskarutbildning kan utföras klinisknära på olika ställen i landet. Av den anledningen menar bedömargruppen att det är av allmänt intresse att examen kan utfärdas vid lärosätet, under förutsättning att utbildningen håller tillräckligt hög kvalitet.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Personal**

Omdöme: Inte tillfredsställande

Motivering: *Antalet handledare och lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga och pedagogiska) är inte adekvat och står inte i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

En förutsättning för en god forskarutbildning är enligt bedömargruppen ämnesmässigt kompetenta handledare som själva bedriver framgångsrik forskning och som har erfarenhet av att handleda doktorander. Stora kontaktnät, gärna internationella sådana, är ofta också en fördel när det kommer till att ge doktoranderna en så bred erfarenhet som möjligt. Det är även bedömargruppens uppfattning att handledarkollegiet bör vara så pass stort att samtliga doktorander kan erbjudas byte av handledare om så skulle behövas.

I bilagor till ansökan redovisas listor över möjliga huvudhandledare vilka som lägst är docenter och även antalet övriga lärare som kan agera bihandledare. Antalet möjliga huvudhandledare uppgår här till 27. Även om en tredjedel av de listade huvudhandledarna har sin huvudsakliga kompetens inom det vid lärosätet redan befintliga forskarutbildningsämnet Hälsa och vårdvetenskap, så är bedömargruppens uppfattning att samtliga kan bidra med kompetens även till det nu sökta forskarutbildningsområdet. Dock ser bedömargruppen flera problem med de listade möjliga huvudhandledarna: (1) Elva av de presumtiva huvudhandledarna har aldrig huvudhandlett en doktorand fram till disputation. (2) Ytterligare tre har bara huvudhandlett en doktorand vardera samtidigt som de inte har haft några anslag erhållna i nationell konkurrens under de senaste fem åren och publicerar färre än en artikel per år som siste- eller försteförfattare. (3) Ytterligare fyra fyller 65 år eller mer 2023 och förmodas inte kunna agera huvudhandledare alls. Kvar finns bara nio presumtiva huvudhandledare inom hela det ansökta området för forskarutbildning som (i) har tidigare erfarenhet av att huvudhandleda doktorander, (ii) som uppvisar en rimlig vetenskaplig kvalitet och volym, och (iii) som förväntas kunna följa en doktorand fram till disputation. Bedömargruppen är väl medveten om att nya docenter kan tillkomma under forskarutbildningsperioden men av ansökan är det svårt att utläsa hur tillväxten kommer att se ut framöver. Den "Kompetensförsörjningsplan för forskarutbildningsområdet Tillämpad klinisk vetenskap" som kompletterades till ansökan anser bedömargruppen inte tillräckligt väl beskriver hur framtida försörjning av huvudhandledare ska säkerställas. Det låga antalet möjliga huvudhandledare med tillräcklig vetenskaplig kompetens ser bedömargruppen som en betydande svaghet i ansökan.

Bedömargruppen kan även konstatera att det sammanlagda antalet forskningsbidrag erhållna i nationell konkurrens inom det ansökta området är lägre än vad som vore önskvärt. Det är således bedömargruppens uppfattning att den sammanlagda kompetensen hos den tilltänkta gruppen handledare är för låg för att lärosätet ska kunna bedriva en forskarutbildning inom området som är av hög kvalitet.

Förutom detta att de tilltänkta huvudhandledarnas forskningsmässiga kompetens framstår som alltför låg, anser bedömargruppen sammanfattningsvis att gruppen av möjliga huvudhandledare som tidigare visat sig kunna huvudhandleda en doktorand fram till disputation och som kan handleda en nyantagen doktorand fram till disputation är alltför liten.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Forskarutbildningsmiljö

Omdöme: Inte tillfredsställande

Motivering: *Forskningen vid lärosätet har inte en sådan kvalitet och omfattning att utbildning på forskarnivå inom området kan bedrivas på en hög vetenskaplig nivå, men lärosätet har goda utbildningsmässiga förutsättningar i övrigt. Relevant samverkan sker både nationellt och internationellt.*

Lärosätet har förutsättningar för att skapa en välfungerande forskarutbildningsmiljö inom det föreslagna forskarutbildningsämnet Klinisk behandlingsvetenskap. Bedömargruppen anser dock att huvudhandledarnas sammanlagda forsknings- och handledarkompetens är för låg för att säkerställa en tillräckligt god forskarutbildningsmiljö. Detta är baserat på en analys av de listade tänkbara huvudhandledarnas vetenskapliga produktion, förmåga att attrahera forskningsanslag i nationell konkurrens samt erfarenhet av huvudhandledarskap.

Tillgången till nödvändiga och adekvata laborativa förhållanden för radiografi och andra discipliner/vetenskapsgrenar beskrevs vid intervjun som tillfredsställande och bedömargruppen kan utifrån underlaget även konstatera att samverkan med regionen är berikande, bland annat genom de centrumbildningar som förtjänstfullt beskrevs vid intervjun. Trots att det finns etablerade nationella och internationella samarbeten inom de vetenskapsgrenar som det tilltänkta området omfattar, har lärosätet en utmaning i att tillse att inte minst externa doktorander vistas i tillräcklig grad inom den forskningsmiljö som finns vid lärosätet. Kursdelen av utbildningen omfattar totalt 45 högskolepoäng, varav 30 högskolepoäng är obligatoriska för projektspecifika kurser. Inom de obligatoriska kurserna ingår förutom kurser inom klinisk behandlingsvetenskap och translationell forskning även epidemiologi, statistik, forskningsmetodik, akademiskt skrivande och forskningsetik. Bedömargruppen anser att ämnen för obligatoriska kurser är tillfredsställande, men det som är viktigt i sammanhanget är att antalet obligatoriska utbildningskurser inte påverkar specialiseringen. Handledarna och doktoranderna bör själva avgöra vilka kursmoment som är viktiga och som ska ligga utanför de obligatoriska momenten.

Utifrån information som gavs vid intervjun noterar bedömargruppen att en god seminariekultur i de nu befintliga forskarutbildningsämnena finns och denna anser bedömargruppen skulle behöva överföras till det föreslagna ämnet. Bedömargruppens uppfattning är dock att lärosätets forskning inom det tilltänkta området inte är av tillräcklig kvalitet och omfattning för att forskarutbildning inom området framgångsrikt ska kunna bedrivas.

Lärosätet har etablerat ett kvalitetssäkringssystem där doktorandens individuella studieplan varje år lämnas in för kollegial granskning. I den individuella studieplanen beskrivs vilka av examensmålen som har uppnåtts. Det finns seminarier för både handledare och doktorander och det finns även möjlighet att delta på distans. Alla seminarier ges på engelska. Det erbjuds också samtal för doktorander med ansvariga för forskarutbildningen varje år. Avhandlingsarbetet granskas och kvalitetssäkras och även själva forskningsmiljön granskas kontinuerligt, inom ramen för det lärosätetsgemensamma kvalitetssystem som omnämns i underlaget. Bedömargruppen vill dock framhålla betydelsen av att exempelvis externa doktorander vistas i tillräckligt hög grad inom forskningsmiljön, med tanke på att det utifrån information som gavs vid intervjun förefaller vara forskningsledaren som i hög utsträckning ansvarar för att doktoranden exempelvis hamnar i den lämpligaste seminarieriet.

Datum
2023-01-13Reg.nr
42-00194-22

Sammanfattningsvis menar bedömargruppen att såväl samverkan som flera andra utbildningsmässiga förutsättningar – däribland seminariekulturen, laboratorierna och säkerställandet av avhandlingarnas kvalitet – kan bedömas som tillfredsställande. Forskningen inom det tilltänkta området är däremot inte av tillräcklig kvalitet och omfattning för att forskarutbildning inom området ska kunna bedrivas på en hög vetenskaplig nivå.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Resurser****Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur och de tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. De ekonomiska resurser som krävs för att bedriva forskarutbildning finns på plats.*

Av ansökan framgår att det finns såväl tillgängliga resurser som ekonomi i en sådan omfattning att dessa förutsättningar för att realisera forskarutbildningen kan bedömas som tillfredsställande. Resurserna vad gäller medicinsk forskning som exempelvis den infrastruktur och de avancerade labbresurser inom fältet radiografi som finns på regionsjukhuset är enligt bedömargruppen fullgoda. Lärosätet beskriver också på ett tillfredsställande sätt samverkan med regionen, internationell samverkan och tillgången till internationella doktorander som en styrka. Det i ansökan beskrivna doktorandkollegiet torde likaså bidra till att stärka forskarutbildningsmiljön och det finns vid lärosätet även en god infrastruktur för distansstudier. Detta sammantaget gör att bedömargruppens intryck är att tillgängliga resurser och infrastrukturen är ändamålsenlig och nyttjad på ett sådant sätt att en hög kvalitet i verksamheten upprätthålls.

Lärosätet har de ekonomiska resurser som krävs för att bedriva forskarutbildning. Ett stort antal doktorandtjänster kommer att finansieras av lärosätet självt. Det framgår även i ansökan att det även finns regionala ekonomiska resurser – i form av bland annat forskningsanslag – disponibla via regionens inrättning Futurum, vilket bedömargruppen ser positivt på.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet Förutsättningar**Omdöme:** Inte tillfredsställande**Motivering:** *Sammantaget bedöms förutsättningarna som inte tillfredsställande.*

Bedömargruppen kan konstatera att angiven examen är reglerad och ryms inom examensordningen. Området för forskarutbildning är brett och inkluderar stora delar av det som Statistikmyndigheten SCB klassificerar som medicinsk vetenskap. Dess omfattning och avgränsning är rimlig och ändamålsenlig, men området relaterar inte till lärosätets utbildningar på ett övertygande och rimligt sätt. Bedömargruppen anser dessutom att relationen mellan det tänkta forskarutbildningsämnet Klinisk behandlingsvetenskap och det övergripande forskarutbildningsområdet är otydlig.

Utifrån ansökan och information erhållen från intervjuer anser bedömargruppen inte heller att nuvarande utbildningar på avancerad nivå vid lärosätet är en övertygande rekryteringsgrund till den planerade forskarutbildningen.

För utveckling av hälso- och sjukvården anser bedömargruppen att det är av vikt att forskarutbildning kan utföras klinisknära på olika platser i landet. Av den anledningen anser bedömargruppen att det bör

Datum
2023-01-13Reg.nr
42-00194-22

vara av allmänt intresse att forskarutbildning inom det tilltänkta området utfärdas vid lärosätet, under förutsättning att denna håller tillräckligt hög kvalitet.

De tilltänkta huvudhandledarnas kompetens ligger till stor del inom det ansökta området för forskarutbildning, men bedömarens uppfattning är att endast nio av de presumtiva handledarna som listas i ansökan rimligtvis kan handleda en doktorand fram till disputation. Detta anser bedömarens vara en för liten volym för att kunna garantera en god forskarutbildning inom det ansökta området.

Det sammanlagda antalet forskningsbidrag erhållna i nationell konkurrens är för litet för att trovärdigt spegla en tillräckligt hög och omfattande kompetens inom forskning hos den tilltänkta gruppen av handledare. Det finns dock en stabil och ändamålsenlig infrastruktur och de tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. Lärosätet har de ekonomiska resurser som krävs för att bedriva forskarutbildning. Flera av de utbildningsmässiga förutsättningarna finns således, men kvaliteten och omfattningen vad gäller lärosätets forskning inom det tilltänkta området är i dagsläget ett utvecklingsområde.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat
Styrdokument (Allmän och individuell studieplan)

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Det finns en allmän studieplan för hela utbildningen. Mall för individuell studieplan finns.*

Den föreslagna allmänna studieplanen i forskarutbildningsämnet Klinisk behandlingsvetenskap omfattar anvisningar om upprättande och uppföljning av individuell studieplan. Den allmänna studieplanen reglerar även urval och antagning. För antagning och urval finns lokala styrdokument som i övrigt följer vad som stadgas i högskoleförordningen.

Målen för doktorsexamen och licentiatexamen som hänvisas till från den allmänna studieplanen följer de nationella målen för forskarutbildning. Beskrivningar av de nationella kraven på behörighet och förkunskaper ingår också, kompletterade med anvisningar om särskild behörighet. Den särskilda behörigheten förväntas öka doktorandens förutsättningar för forskarutbildningsämnet.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat
Säkring av examensmålen

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Genom utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställs att doktoranderna uppnått målen i examensordningen när examen utfärdas.*

Lärosätet har på ett tillfredsställande sätt beskrivit strategier och processer som borgar för att doktoranderna ges förutsättningar för att nå examensmålen. De lokala styrdokument som reglerar utbildningen på forskarnivå granskas och fastställs av den nämnd som också svarar för lärosätets kvalitetssystem, vilket bland annat innefattar den allmänna studieplanen. Styrdokumentet visar på en god struktur för den föreslagna utbildningen på forskarnivå vad gäller att säkerställa att doktoranderna kan uppnå examensmålen via kurser, seminarier, projektarbete, handledning och kvalitetssäkrande moment under utbildningstiden.

Bedömarens kan konstatera att lärosätet har ett adekvat regelverk för hur utbildningen

systematiskt och regelbundet ska följas upp en gång per år med huvudhandledaren. Innan det att disputation äger rum ska enligt regelverket också ett slutseminarium genomföras, då förutom medarbetare vid lärosätet minst en extern sakkunnig anlitas för kollegial granskning av doktorandens arbete. Lärosätet klargör i ansökan att avhandlingarna ska vara i form av sammanläggningsavhandlingar, i syfte att projektarbetet ska kunna genomgå kollegial granskning vid flera tillfällen under utbildningen. Kursdelen av utbildningen omfattar totalt 45 högskolepoäng, varav 30 högskolepoäng är obligatoriska generiska kurser och 15 högskolepoäng är avsedda för projektspecifika kurser. De projektspecifika kurserna planeras i förväg inom ramen för den individuella studieplanen och ska godkännas av ämnesföreträdaren. Inom de obligatoriska kurserna ingår förutom kurser inom klinisk behandlingsvetenskap och translationell forskning även epidemiologi, statistik, forskningsmetodik, akademiskt skrivande och forskningsetik. Bedömargruppen anser att detta kursinnehåll är tillfredsställande med avseende på det tilltänkta forskarutbildningsämnet.

Progression i utbildningen säkerställs genom årlig uppföljning och granskning av den individuella studieplanen, i vilken måluppfyllelse utifrån examensordningen stäms av genom ett flertal frågor om vilka examensmål olika aktiviteter omfattar som exempelvis planerade och genomförda kurser, planerat och genomfört avhandlingsarbete och genomförda seminarier. Förutom granskningen av den individuella studieplanen varje år, ska doktoranden även genomföra ett seminarium inom nio månader efter antagningen då den individuella studieplanen presenteras. Doktoranden uppmuntras att delta i internationella konferenser för att rapportera och diskutera resultat samt för nätverksbyggande.

En doktorand ska ha minst tre handledare, varav en är huvudhandledare. Kraven för huvudhandledarskap är att denna ska vara lägst docent och vara anställd vid Hälsohögskolan – som är den aktuella delen av lärosätet – eller vid en av samverkansparterna. Doktorandens handledare fastställs av föreståndaren för forskarskolan i fråga, men det har inte framgått klart i underlaget i vilken grad som det beslutet bereds kollegialt. Lärosätet har tydligt definierat vad som ska ingå i handledarskapet, vilket är positivt.

Måluppfyllelse mot allmän studieplan och kursplaner ingår som en central del i lärosätets systematiska uppföljning och utvärdering av kurser och program. Därutöver granskas att kursens lärandemål ska kunna examineras med angivna examinationsmoment och att lärandemålen ska stämma med innehållet i kursen. Rutinerna i de råd där allmän studieplan och kursplaner granskas inkluderar avstämmning mot en målmatris och därmed en systematisk kontroll av att denna är uppdaterad. I matrisen kopplas examensmålen till de olika lärandemålen och aktiviteterna, vilket avses bidra till måluppfyllelse av såväl nationella som lokala examensmål. Matrisen används som stöd både vid utformning av forskarutbildningen som helhet och vid utformning av kurser, samt vid uppföljning av doktorandernas progression. Lärosätet har förtjänstfullt bilagt till ansökan en sådan matris för det tilltänkta forskarutbildningsämnet Klinisk behandlingsvetenskap.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Jämställdhet****Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Ett jämställdhetsperspektiv kommer att beaktas i utbildningens innehåll och utformning.*

Jämställdhetsperspektiv beaktas i utbildningen utifrån en framtagen jämställdhetspolicy som är gemensam för hela lärosätet, för alla nivåer av utbildning. I ansökan lyfter lärosätet speciellt fram att

Datum
2023-01-13Reg.nr
42-00194-22

jämställdhetsperspektivet beaktas vid tillsättande av handledare och betygsnämnd med mera i enlighet med den fastställda jämställdhetspolicyn.

Bedömaregruppen konstaterar att lärosätets jämställdhetspolicy är tillfredsställande och att det även finns en implementerad handlingsplan för jämställdhetsintegrering som också omfattar utbildning på forskarnivå. Jämställdhetsarbetet och jämställdheten följs upp årligen inom ramen för lärosätets kvalitetssäkringssystem och som en del i det strategiska arbetet för lika villkor.

Jämställdhetsintegreringsplanen revideras vart tredje år och doktoranderna omfattas av samma systematiska arbetsmiljö-, jämställdhets- och likabehandlingsarbete som övriga anställda. Hur jämställdhetsperspektivet ska tas till vara i utbildningen på forskarnivå förutom när det gäller tillsättning av handledargruppen – till exempel för individuella doktorander eller vid framtagande av forskarutbildningskurser – anges inte i styrdokument, varken i *Bestämmelser och riktlinjer för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid Jönköping University* eller i förslaget till allmän studieplan för det tilltänkta forskarutbildningsämnet. Detta är enligt bedömaregruppen ett utvecklingsområde.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat**Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Sammantaget bedöms utformning, genomförande och resultat som tillfredsställande.*

De aktuella styrdokument, säkerställandet av att examensmålen uppfylls och jämställdhetsarbetet vid lärosätet är enligt bedömaregruppen av en tillfredsställande omfattning, är adekvat beskrivna och uppnår en tillräckligt hög nivå för utbildning på forskarnivå. De obligatoriska forskarutbildningskurser som omnämns i den allmänna studieplanen förefaller ha ett med avseende på det ansökta området adekvat innehåll. Bedömaregruppen anser sammanvägt att kvaliteten är tillfredsställande.

Lärosätet har erfarenhet av utbildning på forskarnivå och de styrdokument som hänvisas till är adekvata och säkerställer att kvalitet i utbildningen kan upprätthållas, inklusive säkring av examensmålen och lämpliga handledarkonstellationer. Det finns definierade processer för kollegial granskning av doktorandens måluppfyllnad och progression. Likaså finns ett systematiskt kvalitetssäkringsarbete på lärosätetsnivå för måluppfyllelse i kurser och för doktoranders projektarbeten. Det är positivt att lärosätet uppmuntrar och stödjer doktoranders deltagande i internationella konferenser, både för rapportering av forskningsresultat och för nätverkande inför framtida forskningssamarbeten.

Jämställdhetsperspektivet beaktas i utbildningen utifrån en framtagna jämställdhetspolicy. Lärosätet anger speciellt att jämställdhetsperspektivet beaktas vid tillsättande av handledare och betygsnämnd med mera i enlighet med den fastställda jämställdhetspolicyn. Detta ser bedömaregruppen positivt på.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan**Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar doktorandens beredskap att möta förändringar i arbetslivet, både inom och utanför akademien.*

Den tilltänkta utbildningen är utformad på ett sådant sätt att den är väl anpassad till arbetsmarknadens behov. Lärosätet har såväl regionala som nationella och internationella

Datum
2023-01-13Reg.nr
42-00194-22

samarbeten, vilket gör de utexaminerade studenterna attraktiva att möta såväl akademiens framtida rekryteringsbehov som framtidens behov på en föränderlig arbetsmarknad. Ett ökat nationellt behov av klinisk behandlingsforskning och en ökad efterfrågan på disputerade forskare anges av lärosätet som utgångspunkter för ansökan.

I sin ansökan beskriver lärosätet ett mycket nära och omfattande samarbete med Region Jönköpings län. Detta samarbete ger lärosätet såväl personella som materiella resurser. Vid intervjuerna betonades också såväl en ambition som en lång tradition av samverkan.

Som exempel på samverkan nämns inrättningar såsom Forskningsrådet i sydöstra Sverige (FORSS), Futurum, det regionala utvecklingscentrumet Qulturum och centrumbildningen Biomedicinsk plattform. Inom Futurum finns en klinisk prövningsenhet där det bedrivs studier inom läkemedel och medicinteknik med samverkan såväl lokalt, regionalt och nationellt som internationellt. Vid intervjuerna nämndes också internationella samarbeten inom ortopedteknik och radiologi.

I ansökan beskrivs tydliga karriärvägar. Flera av doktoranderna har fasta tjänster vid lärosätet, medan andra arbetar deltid inom regionen och bedriver sin forskarutbildning på 50 procent vid lärosätet.

Genom nationella samarbeten är också doktorander från andra lärosäten inskrivna.

Det betonas i ansökan att doktorander efter avlagd examen på forskarnivå har tydliga karriärvägar inom såväl lärosätets självt som regionen. Av underlaget framgår även att doktoranderna förbereds för det kommande arbetslivet med goda möjligheter till deltagande i såväl nationella som internationella konferenser. Dessa förhållanden medför enligt bedömaregruppen att doktorandens möjligheter till förberedelse inför ett arbetsliv såväl utanför som inom akademin kan bedömas som goda.

Det är sammanfattningsvis bedömaregruppens uppfattning att det finns goda förutsättningar för att utbildningen kommer att vara användbar och förbereda doktorander för ett föränderligt arbetsliv.

Bedömningsområde: Doktorandperspektiv**Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Utbildningen verkar för att doktoranderna ska ta en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildning och lärprocesser.*

Lärosätet visar i sin ansökan att doktoranderna på ett systematiskt sätt ges möjlighet att påverka och vara delaktiga i sin utbildning både på övergripande och individuell nivå.

Vid lärosätet finns en doktorandförening som samlar de studerande på forskarnivå. Föreningen arbetar både med påverkansarbete i utbildningsrelaterade frågor gentemot lärosätet och anordnar studiesociala aktiviteter. Doktorandföreningen och dess representanter tillsätts oberoende av högskolan och har egenbestämmande genom till exempel eget styrande organ och egna val.

Doktoranderna finns representerade i övergripande organ som hanterar forskarutbildning vid lärosätet såsom Nämnden för forskarutbildning och Strategiska rådet för forskning. Representation finns även i övergripande organ på Hälsohögskolan såsom forskningsråd, forskarutbildningsråd och arbetsmiljökommitté. Doktoranderna har en till tre representanter i dessa olika organ.

Bedömaregruppen skulle dock vilja rekommendera lärosätet att generellt se över student- och doktorandrepresentationen med avseende på antalet representanter i såväl beredande som beslutande organ för att säkerställa att högskoleförordningen följs.

För den individuella doktoranden finns det möjlighet att påverka sin utbildning via kursvärderingar för de forskarutbildningskurser som doktoranden genomför, genom medarbetarsamtal med föreståndare/ämnesansvarig samt via samtal med handledare. Samtal med föreståndare och ämnesansvariga lyfts särskilt fram i intervjuerna som en uppskattad kontaktyta, där doktorandernas synpunkter tas till vara. Den individuella studieplanen är också utformad på ett sådant sätt att doktoranden kan ge uttryck för sitt perspektiv och sina individuella önskemål.

Doktorander som grupp följs upp med årliga doktorandenkäter, en programutvärdering och en alumnenkät. Det framgår av ansökan och information som gavs vid intervjuerna att enkäterna används i det fortlöpande kvalitetsarbetet vid lärosätet.

Utifrån det samlade underlaget anser bedömargruppen att utbildningen verkar för att doktoranderna kan ta en aktiv del i att påverka sin utbildning.

Samlat omdöme: Inte tillfredsställande

Motivering: Utifrån underlagen är bedömargruppens slutsats att lärosätet inte uppfyller samtliga krav för tillstånd att utfärda examen på forskarnivå inom området tillämpad klinisk vetenskap.

Den angivna examen ryms inom examensordningen och det är bedömargruppens uppfattning att områdets omfattning och avgränsning i sig är rimlig och ändamålsenlig. Relationen mellan det ansökta området för forskarutbildning och det i ansökan beskrivna forskarutbildningsämnet Klinisk behandlingsvetenskap är dock oklar för bedömargruppen. Skillnaden mellan området och forskarutbildningsämnet är inte tydlig, så till vida att de båda har ett till synes mycket likartat ämnesmässigt innehåll fastän fler forskarutbildningsämnen enligt lärosätet sannolikt skulle komma att inrättas inom ramen för området. De i dagsläget befintliga utbildningarna på avancerad nivå vid lärosätet utgör enligt bedömargruppen heller inte en övertygande rekryteringsgrund till den tilltänkta forskarutbildningen.

Bedömargruppen anser att det finns ett allmänt intresse av att forskarutbildning inom det ansökta området skulle utfärdas vid lärosätet, under förutsättning att denna höll tillräckligt hög kvalitet. De tilltänkta huvudhandledarnas kompetens ligger till stor del inom området, men av dessa är det bara nio inom hela området som rimligtvis kan handleda en doktorand fram till disputation och det innebär enligt bedömargruppen att den samlade handledarresursens volym är för liten. Kompetensen inom forskning hos de tilltänkta handledarna framstår för bedömargruppen också som otillräcklig i och med att antalet externa forskningsbidrag som de erhållit i nationell eller internationell konkurrens är förhållandevis litet. De nödvändiga ekonomiska resurserna finns liksom även en ändamålsenlig infrastruktur, men kvaliteten och omfattningen vad gäller lärosätets forskning inom det tilltänkta området är enligt bedömargruppen ett utvecklingsområde.

De aktuella styrdokumenterna är adekvata och de i ansökan beskrivna obligatoriska forskarutbildningskurserna framstår för bedömargruppen som likaledes adekvata med avseende på det ansökta området för forskarutbildning. Det finns också definierade processer för kollegial granskning av doktorandens måluppfyllelse och progression, liksom även ett systematiskt kvalitetssäkringsarbete på lärosätetsnivå som bidrar till måluppfyllelse. Utifrån lärosätets jämställdhetspolicy beaktas dessutom jämställdhetsperspektivet vid tillsättande av handledare och betygsnämnd med mera, vilket är positivt.

Den tilltänkta forskarutbildningen är utformad på ett sådant sätt att den skulle vara väl anpassad till arbetsmarknadens behov. I ansökan beskrivs olika slags samverkan på såväl regional som nationell och internationell nivå inom forskning och utveckling, vilket bedömagruppen ser positivt på. Doktoranderna har goda möjligheter till deltagande i nationella och internationella konferenser och det är bedömagruppens uppfattning att deras förberedelser inför ett arbetsliv såväl utanför som inom akademien framstår som goda. Bedömagruppen konstaterar således att det finns goda förutsättningar för att utbildningen kommer att vara användbar och förbereda doktorander för ett föränderligt arbetsliv.

Lärosätets doktorander ges på ett systematiskt sätt möjlighet att påverka och vara delaktiga i sin utbildning både på övergripande och individuell nivå. De är representerade i de övergripande organ som hanterar forskarutbildning vid lärosätet. Därutöver bidrar kursvärderingar för forskarutbildningskurser, medarbetarsamtal, den individuella studieplanens utformning, doktorandenkäter, programvärdering och alumnenkät till att doktoranderna kan ta en aktiv del i forskarutbildningens utveckling.

Bilaga 2

Universitetskanslersämbetets examenstillståndsprövningar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Examen: Doktorsexamen inom tillämpad klinisk vetenskap

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrandet och påpeka eventuella faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i prövningen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser. Vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med nya fakta som inte fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Område			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
1	3	2-7	<p>- Bedömargruppen beskriver <i>att det i huvudsak är två av lärosätets befintliga masterutbildningar som kan anses vara relevanta för den ansökta forskarutbildningen.</i></p> <p>Detta är felaktigt. På begäran från UKÄ om komplettering skickades en förteckning över Hälsohögskolans samtliga 14 magister-, master-, och specialistutbildningar som är relevanta för den ansökta forskarutbildningen och som genererar potentiella doktorander inom området. Vi är medvetna om att det inte var helt tydligt i ansökan och att det inte heller vid intervjun blev tydligt att alla listade utbildningar på avancerad nivå är relevanta för ansökan. Ett förtydligande gavs dock vid intervjun, bl.a. genom att ge exempel från en huvudhandledare, som det senaste året haft tre sjuksköterskor med specialistutbildning som disputerat och där samtliga, med en förändrad design på delstudierna, mycket väl hade passat inom Klinisk behandlingsvetenskap. Det i ansökan omnämnda magisterprogrammet i klinisk diagnostik följer plan. Detta program bidrar också till helheten mellan olika utbildningsnivåer relevanta för forskarutbildningsområdet.</p>

2	2	6-9	<p>- Bedömagruppens uppfattning är att <i>det sammanlagda antalet bidrag erhållna i nationell konkurrens inom det ansökta området är mindre än vad som är önskvärt, varför bedömagruppen även anser att den sammanlagda kompetensen är för låg för att en forskarutbildning av hög kvalitet ska kunna bedrivas.</i></p> <p>Antalet erhållna bidrag i nationell konkurrens är inte ett bedömningskriterium från UKÄ och efterfrågas inte heller i UKÄ:s CV-mall för huvudhandledare. Vi anser därför att det är felaktigt att den sammanvägda kompetensen i så hög grad bygger på erhållna anslag.</p> <p>Tillkommande resurser i form av infrastruktur och medel från Region Jönköpings län som ställs till den kliniska forskningens förfogande behöver tillmätas betydelse för forskarutbildningsområdet. Vidare finns det på Hälsohögskolan samarbete med partnerhögskolor som också finansierar doktorander som skrivs in. Denna breda finansiering beskrivs i ansökan och förtydligades vid intervjuerna. Därmed finns det en god bas för finansiering av doktorander inom forskarutbildningsområdet.</p>

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	5	8-9	<p>- Bedömagruppen utgår i sin bedömning från 21 möjliga huvudhandledare inom området. Bedömagruppen ser detta som <i>ett lågt antal möjliga handledare och bedömer detta som en svaghet.</i></p> <p>Vi anser att det är felaktigt att bedöma antalet möjliga handledare som lågt. I vår ansökan har vi angivit 27 möjliga huvudhandledare (vilka av bedömagruppen anses ha relevant kompetens inom området), men sex kommer troligtvis gå i pension inom fem år. Vi har en stadig återväxt av presumtiva handledare inom forskarutbildningsområdet, med tre nyutnämnda docenter sedan ansökan insändes (se nedan) och flera på god väg mot docentur. Vidare har vi vid tidigare anhållan fått respons via mejl från UKÄ och en delvis överlappande bedömagrupp, att 10 huvudhandledare inom ett forskarutbildningsämne skulle vara</p>

			tillräckligt. Utifrån detta har Hälsohögskolan alltså god marginal vad gäller huvudhandledarkompetens inom det ansökta området.
2	5	6-8	<p>- Bedömgruppen baserar bedömning av huvudhandledarkompetens på antalet specificerade huvudhandledare, med kommande pensionsavgångar inom de kommande fem åren bortdragna.</p> <p>I bedömningen bortses det helt från att huvudhandledarkompetens kan förväntas tillkomma inom samma period, vilket är felaktigt. I den kompletterande kompetensförsörjningsplanen har vi beskrivit att återväxt av senior kompetens kommer ske under perioden. Vi kan notera att sedan ansökan skickades in i mars 2022 har redan tre medarbetare som står i bilaga 2b nu blivit utnämnda som docenter (Axel Ros, Malin Stensson och Marie Golsäter). Ytterligare en är under prövning för docentur och andra är på god väg. Vi anser därmed att beräkningen av handledargruppens kompetens är felaktig, då återväxt av senior kompetens ej tas hänsyn till.</p>
2-3	5 + 1	9-10 + 1-2	<p>- Bedömgruppen lyfter att endast fem av de 21 tilltänkta huvudhandledare som bedömgruppen baserar sin bedömning på har mer än 10% "tjänstgöring inom forskarutbildningsområdet".</p> <p>Detta är felaktigt. I bilaga 2b i ansökan över personal efterfrågades omfattningen (procent) vid det sökande lärosätet alternativt vid Region Jönköpings Län. Därefter efterfrågades "tjänstgöring av heltid inom forskarutbildningsområdet". Vi har redovisat detta som att den senare uppgiften gäller hur stor % huvudhandledarna specifikt kan avsätta för kurser, handledning, uppdrag etc. inom området. Givetvis är det så att en professor i ortopedteknik, docent i radiografi etc., ägnar merparten av sin tjänstgöring inom tillämpad klinisk vetenskap. Detta gäller även i högsta grad de kliniskt verksamma tilltänkta huvudhandledarna.</p>

Forskarutbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
3	4	1-15	<p>- Här lyfts i princip bara positiva omdömen fram om forskarutbildningsmiljön. Trots detta blir utfallet Inte tillfredsställande. Detta verkar i huvudsak baseras på ovanstående punkter inom bedömningsområde Förutsättningar-område och Förutsättningar-personal. Det blir då otydligt vad omdömet baseras på.</p>

			- Också här tycks kvalitet på lärosätets forskning inom området till övervägande del baseras på omfattning av erhållna externa forskningsmedel (se svar ovan).

Resurser			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Styrdokument			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Säkring av examensmålen			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Doktorandperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerings